Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Jone Zabala Larrañaga

Lezo, Gipuzkoa (1952)

Aurkibidea

Biografia

Bergaran jaioa. Irakasle ikasketak egiten ari zela, Lezoko ikastolan andereño bat behar zutela esan zioten eta hara joan zen, 1974an. Urtebete egin ondoren, Bergarara itzuli zen ikasketak bukatzera. 1976an berriro joan zen, Pasaia-Lezo lizeora. Elena Mendiarekin batera elkarrizketatu genuen, ikastolen historia jasotzeko.

Zintak

LEZ-119

- **Proiektua**: Badiako ikastola txikiak
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Etxeberria, Idoia
- **Data**: 2025-03-31
- **Iraupena**: 98 min
- **Euskarria**: Bideo digitala
- **Kodifikatzailea**: Sapsootham, Itziar

Pasarteak

1. Klasekide baserritarrei itzultzaile lanak egiten

- **Erref**: LEZ-119/004
- **Iraupena**: 0:00:51. **Hasi**: 00:01:14. **Bukatu**: 00:02:05
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:
Eskolan, gaztelaniaz egin behar izaten zuten. Jonek piska bat bazekienez, baserritik jeisten ziren ikasleei laguntzen zien itzultzaile lanak egiten. Etxean, beti euskaraz egiten zuten eta gaztelaniaz egin ezkero, ikatz bila joatera zigortzen zituzten.

2. Udalekuetan Agurainen eta Barrian

- **Erref**: LEZ-119/005
- **Iraupena**: 0:02:33. **Hasi**: 00:02:05. **Bukatu**: 00:04:38
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Udalekuak

Laburpena:
Don Serafin Esnaola abadearen bitartez, Agurainen zeuden udaleku batzuetan begiralea izan zen. Gipuzkoako haurrak joaten ziren udaleku haietara. Agurainen eta Barrian izaten ziren. Don Serafin Esnaolak bultzatutako ekimena izan zen. Oso ondo pasatzen zuten. Lehenengo ikastolen inguruan sortu ziren udaleku hauek.

3. Bergaratik Lezora lanera 1974an

- **Erref**: LEZ-119/006
- **Iraupena**: 0:01:53. **Hasi**: 00:04:38. **Bukatu**: 00:06:31
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:
Bilbon majisteritza ikasten zegoen bitartean, Bergarako ikastolan ere lan egiten zuen. Patxi Larrearen bitartez, Lezon irakasleak behar zirela jakin zuen eta bertara joan zen bizitzera. San Juan kaleko etxe batean bizi zen, Ricardo Salaberria eta Pili Etxaberen familiarekin. Herrian integratzeko modu ona izan zen.

4. Bergarako Aranzai ikastolako lehenengo irakasleak

- **Erref**: LEZ-119/007
- **Iraupena**: 0:02:06. **Hasi**: 00:06:31. **Bukatu**: 00:08:37
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Euskara eta politika
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Maisu-maistrak

Laburpena:
Bergarako Aranzadi ikastolan ordu batzuk lan egiten zituen, Lezora joan aurretik. Bergaran, Izaskun Jimeno, Lupe Olabarria, Maria Victoria Arizmendi, Libe, Arantzazu eta Blanca Narbaiza, Frai Jaxinto, Etxeberria fraidek... ziren ikastolako irakasleak. Ikastola oraindik ez zen guztiz legala.

5. Bere kabuz euskaraz alfabetatzen

- **Erref**: LEZ-119/008
- **Iraupena**: 0:01:00. **Hasi**: 00:08:37. **Bukatu**: 00:09:37
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskalduntzea eta alfabetatzea

Laburpena:
Bere kabuz alfabetatu zen gehienbat, baina ikastaroak ere egiten zituen.

6. Kazkabarra eta txingorra

- **Erref**: LEZ-119/009
- **Iraupena**: 0:01:56. **Hasi**: 00:09:37. **Bukatu**: 00:11:33
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Euskara eta politika
- Euskara » Euskalkia, herri hizkerak, euskara batua

Laburpena:
Lezoko ikastolan lanean hasi zeneko lehenengo eguna gogoratzen du. Bere euskara eta ikasleena ezberdina zen, nai ahoskeran eta baita hitz batzuetan ere.

7. Ikuskaritza heltzen zenean, korrika ateratzen zen ikastolatik

- **Erref**: LEZ-119/010
- **Iraupena**: 0:02:45. **Hasi**: 00:11:33. **Bukatu**: 00:14:18

- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Euskara eta politika
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Maisu-maistrak

Laburpena:
Lezoko ikastolan hasi zenean, berarekin zeuden irakasleak: Asun Larrea, Agustina Pontesta, Maxux Zugazti, Markos eta beste abade bat. Don Inazio Esnal abadea, tituludun irakasle bakarra zen, Ikuskatzailea heltzen zenean, korrika ateratzen ziren ikastolatik. Ikastolan dena eskuz egiten zuten kalkoen bidez.

8. Lezoko ikastolako lehenengo irakasleak

- **Erref**: LEZ-119/012
- **Iraupena**: 0:01:05. **Hasi**: 00:14:45. **Bukatu**: 00:15:50
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Euskara eta politika
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Maisu-maistrak

Laburpena:
Lezoko ikastolan lanean hasi zenean, berarekin batera irakasleak zirenak aipatzen ditu. Prefabrikatuan, Asun Larrea, Agustina Pontesta, Maixux Zugazti eta bera. Don Ignazio Esnalen etxean, Markos eta Joxe. Ikastola prefabrikatua nolakoa zen,

9. Ikastolak sortzeko arrazoiak

- **Erref**: LEZ-119/013
- **Iraupena**: 0:03:56. **Hasi**: 00:15:50. **Bukatu**: 00:19:46
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Euskara eta politika

Laburpena:
Lezoko ikastolaren hasieran dena egiteko zegoen eta arratsaldetan biltzen ziren materialak eta klaseak prestatzeko. Ikastolak sortzearen arrazoiak. Pedagogia ikasi zuen majisteritzan, baina gero, ikasleen arabera moldatu beharra dago irakasteko modua.

10. Andereñoen "sorgin-gaba"

- **Erref**: LEZ-119/014
- **Iraupena**: 0:02:28. **Hasi**: 00:19:46. **Bukatu**: 00:22:14
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Maisu-maistrak
- Aisia » Taberna giroa

Laburpena:
Irakasleak astean behin edo gehiagotan biltzen ziren. Guraso guztiekin batera, ikasturte hasieran eta amaieran biltzen ziren. Asteartetan, "sorgin-gaba" antolatzen zuten, ikastolan egingo ziren ekintzak antolatzeko, hitz egiteko... Gero, Errenteriako taberna batetara joaten ziren ondo pasatzera.

11. Euskaraz ikasteko gau-eskolak

- **Erref**: LEZ-119/015
- **Iraupena**: 0:01:19. **Hasi**: 00:22:14. **Bukatu**: 00:23:33
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskalduntzea eta alfabetatzea

Laburpena:
Euskarazko gau-eskolak ematen ibili zen Lezon. Ikasle asko egoten ziren.

12. Ikuskaritzakoak ikastolara joaten zirenean

- **Erref**: LEZ-119/016
- **Iraupena**: 0:01:15. **Hasi**: 00:23:33. **Bukatu**: 00:24:48
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Euskara eta politika
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak

Laburpena:
Lezoko ikastolan, ikuskaritzakoa etorri zenean ama birjinaren irudiarekin izandako anekdota kontatzen du.

13. Pasaia-Lezo lizeoan, badia guztiko haurrak

- **Erref**: LEZ-119/017
- **Iraupena**: 0:03:20. **Hasi**: 00:24:48. **Bukatu**: 00:28:08
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Euskara eta politika

Laburpena:
Majisteritzako ikasketak bukatzeko, andereño lana utzi zuen. Titulua lortuta, 1979an, Pasaia-Lezo lizeoan lan egiteko deitu zioten. Lizeoa bukatu gabe zegoen, Lezoko, San Juango, San Pedroko, Antxoko eta Trintxerpeko ikasleak batzen ziren. Ikastolan. Lizeoan beti zegoen zerbait egiteko: programazioak, ekintzak, metodologia...

14. Pasai Antxoko "txabolsotoa"

- **Erref**: LEZ-119/032
- **Iraupena**: 0:01:20. **Hasi**: 00:47:16. **Bukatu**: 00:48:36
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Euskara eta politika
- Aisia » Kultura » Herrigintza eta elkarteak

Laburpena:
Ikastolarako dirua nola biltzen zuten: taberna, jaialdiak... Pasai-Antxon "txabolsotoa" antolatzen zen eta lortutako dirua ikastolarentzat bideratzen zen. Lizeoak, garrantzi handia ematen dio hiru gauzei: herritartasunari, euskarari eta parte-hartzeari.

15. Gurasoek sortu zituzten ikastolak

- **Erref**: LEZ-119/039
- **Iraupena**: 0:01:23. **Hasi**: 00:53:51. **Bukatu**: 00:55:14
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Banketxeak
- Politika » Euskara eta politika

Laburpena:
Gurasoek sortu zituzten ikastolak, elizaren laguntzarekin. Kutxa banketxeak ere laguntza ematen zuen. Ikastolako bazkide izateko, gurasoek diru asko ordaindu behar zuten.

16. Ikastola ezberdinetako irakasleen arteko harremana

- **Erref**: LEZ-119/044
- **Iraupena**: 0:01:11. **Hasi**: 00:58:10. **Bukatu**: 00:59:21
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Euskara eta politika
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Maisu-maistrak

Laburpena:
Pasaia-Lezo lizeoak, Hernaniko lanbide eskolarekin harremana zeukan. Haiek ere Freinet metodoa erabiltzen zuten. Udan, irakasleentzako ikastaroetara joaten zen Jone. Bertan, beste herri batzuetako irakasleekin harremana egiten zuten.

17. Gaztelutxo elkartea; bazkide-motak

- **Erref**: LEZ-119/046
- **Iraupena**: 0:01:33. **Hasi**: 00:59:34. **Bukatu**: 01:01:07
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Euskara eta politika
- Aisia » Kultura » Herrigintza eta elkarteak

Laburpena:
Pasaia-Lezo lizeoa sortzeko, gurasoek "Gaztelutxo" elkartea sortu zuten. Gero, kooperatiba integrala izatera pasatu zen lizeoa. Gaur egun, hiru motatako bazkideak ditu lizeoak.-

18. Lezoko ikastolan egindako hitzaldia

- **Erref**: LEZ-119/052
- **Iraupena**: 0:01:43. **Hasi**: 01:07:57. **Bukatu**: 01:09:40
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Euskara eta politika

Laburpena:
Behin, Lezoko ikastolan gurasoentzat antolatu zen hitzaldi bat ekartzen du gogora Jonek.

19. Ikastola aurrerakoia zen

- **Erref**: LEZ-119/054
- **Iraupena**: 0:01:08. **Hasi**: 01:10:13. **Bukatu**: 01:11:21
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Euskara eta politika

Laburpena:
Guraso batzuek ez zuten nahi izaten beraien seme-alabek gauza batzuk ikastea. Behin, ama batek esan zion, ugalkortasunari buruz hitz egiten zuenean, bere alaba klasetik kanpo atera behar zuela. Hala ere, guraso gehienak aurrerakoiak ziren.

20. Irakasleek hasieran ez zuten kotizatzen

- **Erref**: LEZ-119/060
- **Iraupena**: 0:02:03. **Hasi**: 01:16:13. **Bukatu**: 01:18:16
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Euskara eta politika
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Maisu-maistrak

Laburpena:
Ikastolan irakasle bezala lanean hasi zirenean, ez zuten kotizatzen. Jonek hasieran eskupekoak jasotzen zituen. Aparteko ordainsariak jasotzen zituen jaialdiak antolatzen.

21. Franco hil zen eguna Bergaran; ikurriña

- **Erref**: LEZ-119/066
- **Iraupena**: 0:01:35. **Hasi**: 01:24:04. **Bukatu**: 01:25:39
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » 60ko hamarkada eta trantsizioa (1970-1980)

Laburpena:
Franco hil zenean, Jone Bergaran irakasle bezala zegoen lanean. Ez zuten jakin ikastola itxi behar zuten edo ez.

22. Ikastola, beti ikasleari, herriari eta metodoari begira

- **Erref**: LEZ-119/072
- **Iraupena**: 0:01:45. **Hasi**: 01:29:57. **Bukatu**: 01:31:42
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Euskara eta politika

Laburpena:
Pasai Antxon, ikastolaren hasierak Kontxita Larrea eta Nekane Auzmendirekin lotuta daude. Elbira Zipitriaren sistema jarraitzen zuten eta gero etorri ziren irakasleek, sistema hori kopiatu eta moldatu zuten. Geroago eta gaur egun teknologia berriei ere moldatu dira. Hala ere, ikastolaren metodoa aintzaindaria izan da beti, metodoari, ikasleari eta herriari begira.

23. Guraso eta herritarren ausardia ikastolak sortzeko

- **Erref**: LEZ-119/073
- **Iraupena**: 0:01:53. **Hasi**: 01:31:42. **Bukatu**: 01:33:35
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Euskara eta politika
- Aisia » Kultura » Herrigintza eta elkarteak

Laburpena:
Lehenengo ikastolako guraso eta herritarrak oso ausartak izan ziren. Proiektuan sinistu zuten eta dirua, lana, denbora eta nahia jarri zuten. Arrasateko Arizmendiarreta ikastola.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.
2026-11-07

CC-by-sa | **Ahotsak.eus**
Badihardugu Euskara Elkartea
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com